

Fonden Bovbjerg Fyr

Kopi til lodsejer, Naturstyrelsen.

Kystdirektoratet

J.nr. 2025 - 103371

Ref. makch

Den 11. november 2025

Dispensation til markeringssten inden for klitfredningslinjen

Ansøgning

Der er søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 8 til at opsætte en markeringssten inden for klitfredningslinjen på ejendommen matr.nr. 13d Lynghøj, Trans, Fyrvej 27, 7620 Lemvig, Lemvig Kommune.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, jf. § 8, samt klitfredningsbekendtgørelsen² § 1, jf. § 4 til det ansøgte.

Dispensationen gælder kun klitfredningslinjen. Ansøger skal selv undersøge, om projektet kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Lovgrundlaget for afgørelsen fremgår af bilag 1.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

Dispensationen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. Kystdirektoratet giver direkte besked til ansøger, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

Klagevejledning fremgår af bilag 2.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

² Bekendtgørelse nr. 1061 af 21. august 2018 om klitfredning.

Redegørelse for sagen

Der søges om at opsætte en markeringssten ved stien mellem Bovbjerg Fyr og Trans Kirke på ovennævnte matrikel.

Ansøger beskriver projektet som følger:

Formålet med stenen er at markere det unikke sted i det åbne geologiske profil i Bovbjergklinten, hvor hovedopholdslinjen i de karakteristiske istidslandskaber som det eneste sted i landet kan ses i et geologisk profil. Hovedopholdslinjen regnes for Danmarks mest markante landskabsgrænse og kan følges herfra stedet og østpå til Viborgområdet og videre sydpå til grænsen ved Frøslev.

Hovedopholdslinjen markerer desuden Oldtidsvejen fra sen stenalder og bronzealderen med talrige gravhøje, heraf flere, der ligger i rækker præcis på det geologiske forløb af hovedopholdslinjen ind til Viborg.

Stedet her har således en dobbelt værdi, hvor geologien og kulturhistorien kobles. Stedet i sig selv gør ikke så meget væsen af sig, men markeringsstenen med dens ristede tegn skal reflektere det enestående fænomen, som udgøres af istidens markante landskabsgrænse og rækken af gravhøje (560 fredede og o. 1300 overpløjede) i forløbet gennem Lemvig, Struer og Holstebro kommuner og videre til Viborg.

Stenen vil have en væsentlig værdi for både Bovbjerg fyrs formidling og i Geopark Vestjyllands kontekst, hvor netop Bovbjergprofilet er hovedsitet og afsæt for hele istidsfortællingen.

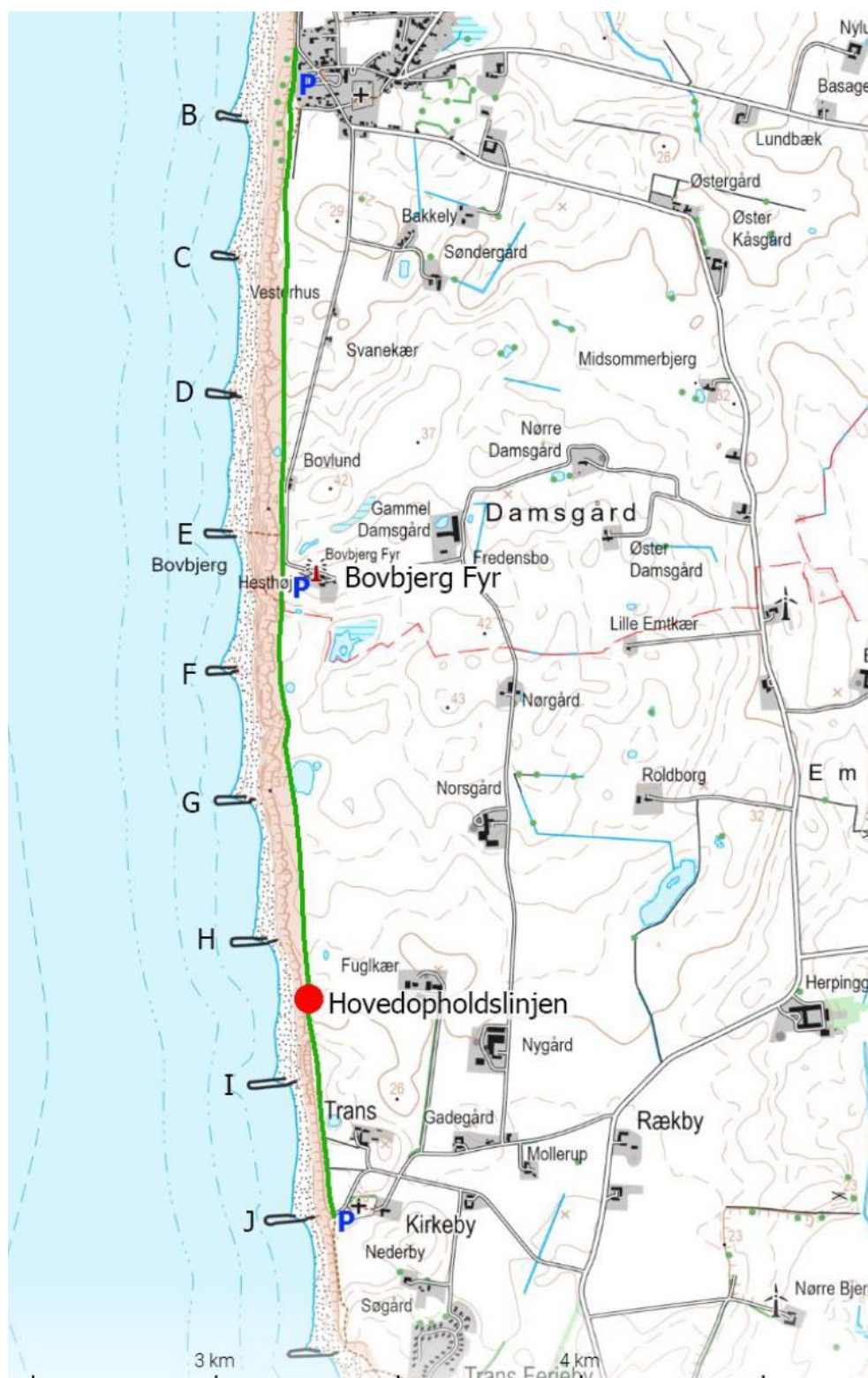
I projektet indgår et samarbejde med Geopark Vestjylland og Holstebro Museum.

Dimensioner over jorden: højde 80 cm, bredde 25 cm, dybde 20cm.

Placering: Ca. 80 cm fra kanten af stien med fronten mod stien.

Indgraving: En ristet (indhugget) organisk linje med et kort vandret forløb foroven og et længere lodret nedad, der tilsammen danner en symbolsk tegning af Hovedopholdslinjen fra Bovbjerg over Viborg til grænsen i syd (se bilag 1). Eneste "tekst" er bogstaverne N, S, Ø og V (verdenshjørnerne).

På forsiden vil der blive pålimet en diskret QR kode, der henviser til en informationsside, hvor der gives information om både geologien og kulturhistorien (Hovedopholdslinjen og Oldtidsvejen). Denne side vil være hostet og administreret på Bovbjerg Fyrs hjemmeside.

Kort over området. Omtrentlig placering af stenen ved den røde prik.

Luftfoto af området. Omtrentlig placering af stenen ved den røde prik.

Foto af stenen

Visualisering af stenen i landskabet.

Det ansøgte ligger inden for fredning vedr. Bovbjerg - Dybbå, hvorfor fredningsnævnet modtager denne afgørelse til orientering.

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra klitfredningslinjen skal Kystdirektoratet vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Det ansøgte ligger ikke i et Natura 200-område. Det er Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-områder væsentligt. Det ansøgte vil efter Kystdirektoratets vurdering ikke medføre en væsentlig påvirkning af de naturtyper, levesteder og/eller arter, som området er udpeget for at bevare, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering. Der lægges vægt på, at der er tale om et meget beskedent indgreb i kystnaturen uden for Natura 2000-områder.

Ligeledes vurderer Kystdirektoratet, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for klitfredningslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Det fremgår af lovbemærkningerne til en ændring af naturbeskyttelsesloven i 1994 - "kystloven" - at det vil være muligt at opnå dispensation fra klitfredningen til at etablere mindre foranstaltninger til støtte for friluftslivet og dermed til fremme af turismen. Mindre foranstaltninger er f.eks. toiletbygninger, informationstavler og skilte samt andre beskedne opholdsfaciliteter. Det er en forudsætning for at opnå dispensation, at anlægget placeres og udføres under hensyntagen til den omgivende natur.

Der er søgt om dispensation til at markeringssten, som efter Kystdirektoratets vurdering kan sidestilles med sådanne informationstavler, som der sigtes til med lovbemærkningen. Der lægges vægt på, at stenen opstilles tæt ved en befæstet sti og er begrænset i omfang. Der lægges særligt vægt på, at stenen understøtter formidlingen af den helt stedlige geologi og kulturhistorie, og på at hovedopholdslinjen er unik af sin art.

Kystdirektoratet har vurderet det ansøgte i forhold til international lovgivning om naturbeskyttelse og konkluderet, at der ikke er hensyn, der taler afgørende imod det ansøgte. Se afsnittet "Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse".

Kystdirektoratet giver på denne baggrund dispensation til projektet som beskrevet.

Med venlig hilsen

Martin Kangas Christensen
Kystdirektoratet
makch@kyst.dk

Bilagsliste:

Bilag 1: Lovgrundlag

Bilag 2: Klagevejledning

Afgørelsen er også sendt til:

- Lemvig Kommune, lemvig@lemvig.dk / teknik@lemvig.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Lemvig, dnlemvig-sager@dn.dk
- Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds LimfjordSyd lemvig@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk; og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Lemvig, lemvig@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, nbu_jyl@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk
- Naturstyrelsen, Vestjylland, vjv@nst.dk
- Fredningsnævnet for Midtjylland, vestlig del, midtjyllandvest@fredningsnaevn.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens³ § 8 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af klitfredede arealer. Formålet med bestemmelserne om klitfredning er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for klitfredningen. Der må heller ikke foretages gravearbejde, etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, arealerne må ikke afgræsses, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens § 8a. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af klitfredningsbekendtgørelsens⁴ § 1 fremgår, at det på de klitfredede arealer blandt andet ikke er tilladt at fjerne beplantning eller indretninger, der tjener til sandflugtens dæmpning, køre med motorkøretøjer uden for lovligt anlagte veje, at opstille telte og lignende eller at foretage gravearbejde, at cykle eller ride uden for lovligt anlagte veje.

Kystdirektoratet kan gøre undtagelse fra forbuddene, jf. § 4.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om klitfredningslinjen meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af klitfredningen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen⁵ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra klitfredningen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

³ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

⁴ Bekendtgørelse nr. 1061 af 21. august 2018 om klitfredning.

⁵ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra klitfredningen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.